

Täysistunto

Torstai 20.11.2025 klo 16.00—21.53

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain 85 §:n ja Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 18 b §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 93/2025 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 20/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 20/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu. Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

19.00 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Tämä talousarvion osa heijastaa hallituksen vakaata ja johdonmukaista linjaa. Haluamme vahvistaa talouden kestävyyttä, tukea työn ja yrittämisen edellytyksiä sekä pitää kiinni veropolitiikan suunnasta, jonka tavoitteena on kasvu- ja ostovoiman parantaminen. Nyt käsittelyssä olevassa esityksessä alennettu 14 prosentin arvonlisäverokanta esitetään laskettavaksi 13,5 prosenttiin. Muutos koskee laajaa joukkoa arjen hyödykkeitä aina elintarvikkeista kulttuuriin ja henkilöliikenteeseen. Esitys on konkreettinen osa suurempaa kokonaisuutta. Haluamme edistää työnteon kannustimien vahvistamista, inflaation hillitsemistä ja kohtuuhintaista arkea kaikille suomalaisille.

Arvoisa puhemies! Tahdon kiittää valtiovarainvaliokuntaa työstä tämän esityksen eteen. Se on tarkastellut hallituksen esitystä huolellisesti ja päätenyt siihen, että se on tarpeellinen ja tarkoituksenmukainen. Valiokunta kiinnittää samalla aivan oikein huomiota veropolitiikan ennakoitavuuteen, siihen, että muutoksia ei tehdä kevein perustein eikä lyhyellä aikavälillä poukkoillen. Tästä meidän tulee jatkossa kantaa paremmin vastuuta. Samalla valiokunta korostaa tarvetta jatkotutkimukselle siitä, miten arvonlisäveron muutokset siirtyvät kuluttajahintoihin. Päätöksiä tulee seurata, vaikutukset varmistaa ja politiikka rakentaa tietoon.

Arvoisa puhemies! Hallituksen tavoitteena on kaikin tavoin vahvistaa taloutta, lisätä työllisyyttä ja tukea kotimaista kulutusta. Tämä alv-kevennys on yksi palanen siinä kokonaisuudessa, joka on jo nähtävissä. Työllisyys on noussut, investoinnit vahvistuneet ja talous on kääntynyt kasvuun. Pienempi arvonlisäverokanta tukee ostovoimaa ja vähentää hintapaineita juuri niillä aloilla, jotka ovat monelle suomalaiselle arkipäivää. Samalla se keventää yrittäjien toimintaympäristöä ja tukee palvelualojen elinvoimaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

Arvoisa puhemies! Tämä on oikea suunta Suomelle, sen taloudelle ja suomalaisille perheille. Tästä on hyvä jatkaa määrätietoista linjaa kohti vahvempaa, vakaampaa ja kilpailukykyisempää Suomea. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

19.04 Saara Hyrkkö vihr: Arvoisa puhemies! Orpon hallitus on muuttanut tosiaan hallituskauden aikana arvonlisäveroa useaan otteeseen. Näin poukkoilevaa veropolitiikkaa on vaikea pitää perusteltuna. Arvonlisäverotuksen nopeatahtiset muutokset aiheuttavat yrityksille hallinnollista taakkaa ja kustannuksia. Tämä edellinen muutos, jossa alemman 10 prosentin verokannan asiat nostettiin suurelta osin 14:ään, ehti olla voimassa vain nelisen kuukautta, kun hallitus päätti kevään kehysriihessä jälleen muuttaa verokantaa.

Puolen prosenttiyksikön arvonlisäveron laskusta ei ole luultavastikaan käytännön hyötyä. On hyvin epätodennäköistä, että tämä puolen prosenttiyksikön alvin alennus lopulta siirtyisi kuluttajahintoihin millään merkityksellisellä tavalla. Alvin alennuksen merkittävvin vaikutus onkin vain valtion verotulojen lasku.

Pienten yritysten tukemiseksi hallituksen tulisi ennemmin kasvattaa arvonlisäverosta vapaan vähäisen toiminnan alarajaa 20 000 eurosta 30 000 euroon. Se kohdistuisi pienille yrityksille arvonlisäveron marginaalista muutosta paremmin ja olisi valtiontaloudellekin edullisempi vaihtoehto.

Vihreät peruisi hallituksen esityksen laskea 14 prosentin arvonlisäverokanta 13,5 prosenttiin. Sen sijaan siirtäisimme aiempien kantojemme mukaisesti lääkkeiden, joukkoliikenteen, kulttuuri- ja viihdepalveluiden, liikuntapalveluiden, korjauspalveluiden, kuukautissuojien, inkontinenssisuojien sekä lasten vaippojen arvonlisäveron 10 prosenttiin. Lasiksimme suomalaisen lukutaidon parantamiseksi sekä kirjallisuusalan tukemiseksi kirjallisuuden arvonlisäveron nolnaan.

Arvoisa puhemies! Näillä perusteilla ehdotan, että käsittelyn pohjaksi otetaan vastalauseeseen 2 sisältyvät lakiehdotukset.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Joona Räsänen, olkaa hyvä.

19.06 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Tällä vaalikaudella todella on useampia muutoksia arvonlisäveroihin tehty, niin arvonlisäverotusta kiristäviä muutoksia kuin myös arvonlisäverotusta keventäviä muutoksia. Niin kuin tässä edellä on tullut jo ilmi, kaikkien edes tällä hetkellä meillä ei tietoa ole siitä, miten nämä muutokset tosiasiallisesti ovat eri hyödykkeiden hintoihin menneet, mutta se, mitä voidaan tutkimuskirjallisuuden perusteella todeta, on se, että varmimmin hintoihin menevät tietenkin aina arvonlisäveron kiristykset, kun taas vastaavasti kevennykset eivät yleensäkään täysimääräisesti koskaan näy siinä kuluttajahinnassa. Tämä on tietenkin ihan loogista, koska tietenkin myyjillä on aina intressi pyrkiä pidättämään osa siitä arvonlisäveron alentumisen tuomasta liikkumavarasta itselleen paremman katteen muodossa. Tästä, niin meiltä kuin maailmaltakin, löytyy oikein hyviä esimerkkejä. Tätä voi peilata vaikkapa niihin arvonlisäverossa tehtyihin muutoksiin, jotka astuivat voimaan tämän vuoden alusta, kun esimerkiksi tiettyjen tuoter ryhmien arvonlisäverokanta muutettiin yleisestä arvonlisäverokannasta alempaan, mutta vastaavasti kuluttajahinnassa vastaavaa alennusta ei ole tapahtunut.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

Senpä takia on vaikea arvioida, että tämä puolen prosenttiyksikön arvonlisäveron alennus siinä 14 prosentin arvonlisäverokannassa 13,5:een tosiasiallisesti näkyisi ollenkaan kuluttajahinnoissa, ainakaan niitä hintoja alentavasti. Tämän vaikutushan esimerkiksi tuollaisessa Reissumies-paketissa taitaisi keskimäärin olla kaksi senttiä, ja jokainen varmasti ymmärtää, että sellainen hinnanmuutos tuskin sinne tuotteeseen menee. Siksi tämä 140 miljoonaa euroa, jonka tämä muutos vähentää valtion verotuloja, olisi järkevämpää käyttää toisaalla, esimerkiksi työn verotuksen alentamiseen tavallisten suomalaisten osalta.

Siksi, arvoisa puhemies, esitän, että käsittelyn pohjaksi otetaan sosiaalidemokraattien vastalause ja pidetään tässä tilanteessa tämä arvonlisäveroprosentti ennallaan.

Samoin esitämme omassa vastalauseessamme, että nyt vihdoin hallitus toisi eduskunnan käsittelyyn toimenpiteet ja lainsäädännön, jolla pienten yritysten arvonlisäverovelvollisuuden alarajaa korotettaisiin nykyisestä 20 000:sta 30 000 euroon, ja tällä tuettaisiin varsinkin aloittelevia yrittäjiä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

19.09 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Heti alkuun minä kannatan tuota edustaja Räsänen tekemää esitystä. Se oli hyvin perusteltu.

Tässä on siis kysymys siitä, että tätä alennettua arvonlisäverokantaa lasketaan 14 prosentista 13,5:een, ja tätähän edelsi se vähän ikävä historia, että tätä alennettua 10 prosentin kantaa nostettiin tähän 14:ään, joka silloin tietenkin aiheutti paljon huolta.

No, tämä alennus on siis hyvin näennäinen. Se on puoli prosenttia, ja kuitenkin hallitus arvioi tämän verotulomenetykseksi 140—159 miljoonaa. Kuten tässä edustaja Räsänen edellä hyvin perusteli, niin minkäänlaista varmuutta siitä ei kyllä ole, että tämä merkittävä tavalla siirtyisi hintoihin. Tuolla valiokuntakuulemisissa tuli kyllä ilmi tämä tutkimuskirjallisuus, joka todistaa sitä, että kyllä tämä nosto menee hintoihin mutta välttämättä tämä sinänsä positiivinen lasku ei välttämättä hinnoissa lainkaan näy.

Meillä valiokunta toteaa tässä omassa mietinnössään, samoin kuin hallitus omassa esityksessään, että siirtyminen hintoihin on epävarmaa. Eli siihen nähden esimerkiksi asiantuntijakuulemisissa meillä tuli ilmi sellaisia lausuntoja, joissa kerrottiin, että hyödyt ovat melko vähäisiä ja tämän sijaan olisi hyvä mieluummin laskea työn ja yrittämisen verotusta, eli sitä liikkumavaraa voisi käyttää mieluummin tällaiseen tarkoitukseen.

Itsekin kyllä olen sitä mieltä, että tällaisessa valtiontalouden tilanteessa, kun meidän toden totta tarvitsisi puhua julkisen talouden kestävydestä, puhemies, kaikki veronkevennysvarat tulisi käyttää nimenomaan siihen, että tuetaan työntekeä, tuetaan yrittämistä ja tehdään se mahdollisimman tehokkaasti. Meillä sosiaalidemokraateilla vaihtoehtobudjetissa on pieni- ja keskituloisten tuloverotus keveämpää kuin hallituksella. Samoin esimerkiksi arvonlisäveron osalta me olemme sitä mieltä, että pitäisi nostaa tämä arvonlisävelvollisuuden alaraja 30 000:een, jotta se sitten taas osaltaan tukisi yrittäjyyttä.

Eli näillä perusteilla, puhemies, minä kannatan tätä Joona Räsänen tekemää esitystä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pekonen, olkaa hyvä.

19.11 Aino-Kaisa Pekonen vas: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Vasemmistoliitto kannattaa esityksessä esitettyä 14 prosentin alennetun arvonlisäverokannan laskemista 13,5 prosenttiin. Lisäksi vasemmistoliitto esittää, että yleinen arvonlisäverokanta palautetaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

25,5 prosentista 24 prosenttiin, että vuoden 25 alussa 10 prosentin alennetusta arvonlisäverokannasta 14 prosentin alennettuun arvonlisäverokantaan siirretyt palvelut ja tuotteet palautettaisiin takaisin 10 prosentin kantaan ja että kirjat vapautettaisiin kokonaan arvonlisäverosta. 10 prosentin kantaan laskettaviin asioihin kuuluisivat muun muassa julkinen liikenne, lääkkeet, kuukautissuojat ja vaipat sekä urheilu- ja kulttuuritapahtumat.

Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys on puutteellinen korjausliike verrattuna hallituksen aikaisempiin päätöksiin, jotka ovat nostaneet yleistä hintatasoa. Yksittäisistä päätöksistä epäonnistunein on hallituksen päätös kiristää yleistä arvonlisäveroa 24 prosentista 25,5 prosenttiin vuonna 2024 keskellä matalasuhdannetta. Yleisen arvonlisäveron korotus heikensi suomalaisten ostovoimaa ja yksityistä kulutuskysyntää. Yksityisen kulutuskysynnän heikkous on yksi merkittävin kasvun este Suomessa. Vasemmistoliitto palauttaisi yleisen alv-kannan 24 prosenttiin tukeakseen pieni- ja keskituloisten ostovoimaa, yrityksiä ja myöskin talouskasvua.

Kulttuurialan palveluiden siirtäminen takaisin 10 prosentin verokantaan tukisi Suomen kulttuurialaa. Hallituksen aiempi päätös nostaa esitysten pääsylippujen, kirjojen ja taideteosten arvonlisäveroa peräti 4 prosenttiyksiköllä on osunut erityisen kovaan kulttuuri- ja taidelähtöiseen sekä tapahtuma-alaan. Lääkkeiden siirtäminen 10 prosentin verokantaan auttaisi erityisesti paljon sairastavia suomalaisia, jotka tarvitsevat paljon lääkkeitä.

Arvoisa puhemies! Kirjojen arvonlisäveron korotus tarkoitti sitä, että valtio saa myydystä kirjasta enemmän kuin kirjailija itse. Lisäksi Suomi siirtyi korotuksen jälkeen yhdeksi raskaimmin kirjoja verottavista maista Euroopassa. Kirjojen arvonlisäveron noston kansantaloudellinen merkitys on vähäinen mutta kirjallisuuden, kirjailijoiden ja lukutaidon tukemiselle kyseenalainen. Kirjojen arvonlisävero olisikin laskettava nolnaan suomalaisen kirjallisuuden ja lukemisen tukemiseksi.

Esityksemme vähentäisivät staattisesti valtion arvonlisäverotuloja. Vasemmistoliitto tulee vaihtoehtobudjetissaan esittämään veropolitiikan kokonaisuuden. Arvonlisäveroa voitaisiin kohtuullistaa esittämällämme tavalla ilman, että se tarkoittaisi lisävelkaa valtiolle.

Edellä olevan perusteella ehdotan, että käsittelyn pohjaksi otetaan vastalauseen 3 mukaiset lakiehdotukset.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

19.14 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Tämä verokannan muutos ensin 10:stä 14:ään ja nyt 13,5:een vuoden jälkeen kertoo siitä, kuinka tempoilevaa veropolitiikkaa tämän arvonlisäverokannan yhteydessä tässä tehdään. Tämä on tämmöistä eestaas-lainsäädäntöä, joka haittaa varmasti hallinnollisena taakkana myöskin siellä yritys kentässä, kun niitä pitää toteuttaa.

Toisaalta sitten muistetaan, että meillä on näiden verokantojen osalta tehty muitakin muutoksia, jotka liittyvät tähän yleiseen arvonlisäverokantaan, ja niitäkin arvioita on nyt sitten verotuottojen osalta tuotu alas. Tämän veron vähentyminen, verotuottojen vähentyminen, liikkuu siellä 140—150 miljoonan luokassa. Se on kohtuullisen varmaa, että se vähennys tulee, mutta kuinka paljon tästä alennuksesta sitten menee yleisiin hintoihin, niin se on erittäin epävarmaa. Kun itse valiokuntakin omassa mietinnössään laittaa sanan ”jos” nämä menevät sinne, niin tämä seuraamus on tämmöinen. Tämmöiset pienet muutokset alennuksen osalta eivät varmaankaan mene hintoihin, ja toisaalta voisi ajatella, että jos olisi ollut puolen prosentin korotus, ei sekään mene ihan niin suoraan hintoihin. Nämä pienet

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

muutokset ovat tässä sellaisia, jotka eivät näy hinnoissa, mutta ne tulevat näkymään sitten pienempinä verotuloina.

Tämän osalta vielä se, että kun tässä esitämme myös, että tätä arvonlisäverokannan alarajaa nostettaisiin 20 000:sta 30 000:een, se auttaa näitä yksinyrittäjiä, jotka ovat tällä hetkellä aika isossa hädässä. Aamulla televisiossa arvioitiin juuri yrittäjien ja pienyrittäjien toimesta, että niillä on todella paljon ongelmia tällä hetkellä. Sen takia työllisyysmielessä ja toimintaedellytyksien mielessä ja myöskin sitten jatkon kannalta olisi viisasta, että tätä rajaa nostettaisiin 20 000:sta 30 000:een. Se olisi tehokkaampi keino vaikuttaa tilanteeen. Sen vuoksi nämä Joonas Räsäsen tekemät ehdotukset ovat tähän erittäin hyviä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohikoski, olkaa hyvä.

19.17 Pia Lohikoski vas: Arvoisa puhemies! Aivan ensiksi totean, että kannatan edustaja Pekosen tekemää esitystä.

Hallituksen tekemä yleisen arvonlisäveron korotus 24 prosentista 25,5:een vuonna 2024 heikensi suomalaisten ostovoimaa ja näin ollen yksityistä kulutuskysyntää keskellä matalasuhdannetta. Hallituksen esitys ei nyt korjaa hallituksen aiempia päätöksiä, jotka ovat nostaneet yleistä hintatasoa. Arvonlisäveron korotus myös heikensi verotuksen progressiota Suomessa kokonaisuudessaan. Arvonlisävero on regressiivinen vero, eli pieni- ja keskituloiset maksavat sitä suhteutettuna enemmän kuin suurituloiset. Näin ollen yleisen alvin korottaminen pahensi eriarvoisuuden kasvua, mitä oikeistohallitus on vauhdittanut myös leikkaamalla sosiaaliturvaa ja keventämällä nyt myös erityisesti suurituloisten ja suuryritysten verotusta.

Vasemmistoliitto palauttaisi yleisen alv-kannan 24 prosenttiin tukeakseen pieni- ja keskituloisten ostovoimaa, yrityksiä ja talouskasvua.

Yleisen alvin korottamisen lisäksi hallitus siirsi joukon 10 prosentin alennetussa kannassa olleita asioita 14 prosentin alennettuun kantaan. Hallituksen esitys paikkaa tätä siirron vaikutusta verotukseen ja hintatasoon hyvin minimaalisesti. Esimerkiksi lääkkeiden siirtäminen 14 prosentin kantaan on lisännyt sairastamisen kustannuksia merkittävästi. Se on erityisen epäinhimillistä aikana, jolloin monet pienituloiset tai kroonisesti sairastavat suomalaiset joutuvat tinkimään lääkkeitä sosiaaliturvaan tehtyjen leikkaustenkin takia.

Vasemmistoliitto siirtäisi kaikki hyödykkeet ja palvelut takaisin 10 prosentin verokantaan elintarvikkeita lukuun ottamatta. Muutos koskisi myös esimerkiksi joukkoliikennettä, liikuntapalveluita ja myöskin kuukautissuojia, lasten vaippoja. Nämä palaisivat tähän alennetun 10 prosentin verokannan soveltamisalaan.

Arvoisa puhemies! Kulttuurialan palveluiden siirtäminen takaisin 10 prosentin verokantaan tukisi Suomen kulttuurialaa. Hallituksen aiempi päätös nostaa esitysten, pääsylippujen, kirjojen ja taideteosten arvonlisäveroa peräti neljällä prosenttiyksiköllä on osunut erityisen kovasti kulttuuri- ja taidekenttään sekä tapahtuma-alaan. Varsinkin esittävä taide toipuu yhä edelleen koronapandemiasta. Ala tarvitsee edelleen pitkäjänteistä tukea, rahoituksen ennakoitavuutta, ei lyhytnäköisiä ja rajuja leikkauksia. Kirjojen arvonlisäveron korotus tarkoitti sitä, että valtio saa myydystä kirjasta enemmän kuin sen tekijä, kirjailija itse. Toivottavasti näitä päätöksiä voisi hallituskin vielä harkita. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Krista Mikkonen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

19.20 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Niin kuin näissä edellisissä puheenvuoroissa on hyvin tullut esille, niin kyllähän tämä hallituksen veropolitiikka on hyvin poukkoilevaa. Vuosi sitten nostettiin kymppikannasta tuotteita 14 prosentin kantaan ja nyt sitten lasketaan puolella prosenttiyksiköllä. Kaiken kaikkiaan tämä tämmöinen puolen prosentin asteikko keksittiin tämän hallituksen aikana ja poikkeaa täysin siitä, mitä aiemmin on tehty. Tämä on todella erikoista veivaamista eestaas.

No, mikä on tietysti nyt varmaa tässä esityksessä, on se, että valtion tulot vähenevät, mutta hyvin epävarmaa on se, meneekö tämä puolen prosenttiyksikön lasku hintoihin. Ja niin kuin tässä on hyvin edellisissä puheenvuoroissa tullut esille, todellakin valiokunnassa tämä tuli selkeästi esille, ja myös kokemukset aiemmista tällaisista pienistä korotuksista tai laskuista näyttävät, että hyvin harvoin ne näkyvät sitten kuluttajalle hinnoissa.

Todellakin, jos me mietitään nyt tässä ennen kaikkea kulttuurialaa tai liikunta-alaa, niin tavallaan kulttuurista hallitus on leikannut rajusti tämän kauden aikana erilaisia kulttuurille osoitettuja tukia, mutta nyt samanaikaisesti hallitus myös nostaa kulttuurin alvia, eliikkä myös tekijöiden oma mahdollisuus tienata heikkenee. Tämä on minusta todella ristikkäinen viesti, kun toisaalta puhutaan siitä, että kulttuurintekijöiden tulisi itse ansaita enemmän omia tulojaan eikä tukeutua erilaisiin tukimuotoihin. Nyt sitten heikennetään sitä mahdollisuutta itse ansaita, kun hinnat nousevat tämän alv-korotuksen vuoksi. No, samalla tavalla liikuntapalvelut. Hallitus puhuu paljon liikkumisesta, sen tärkeydestä, mutta nostaa sitten liikuntapalveluiden alvia ensin sillä neljällä prosenttiyksiköllä ja nyt tullaan pikasen takaisin. Todellakaan tämä pikkunen, puolen prosenttiyksikön alennus tuskin näkyy niissä hinnoissa, mutta se neljän prosenttiyksikön korotus kyllä näkyi.

Sen takia me vihreät tässä omissa esityksessä, jonka edustaja Hyrkkö tuossa äsken esitti ja jota kannatan, eliikkä vastalauseen 2 ottamista pohjaksi, alentaissimme liikunta- ja kulttuuripalvelujen alvin sinne 10 prosentille. Kirjan alvin me laskisimme nollaan. Me olemme kaikki huolestuneita suomalaisten lukutaidosta, suomen kielestä, ja on ihan selvää, että se, että meidän kirjojen alvi olisi nolla, olisi merkittävä teko lukemisen ja suomalaisen kirjallisuuden edistämiseksi. Sen lisäksi me laskisimme myös korjauspalveluiden alvin 10 prosenttiin, joukkoliikenteen alvin 10 prosenttiin lentoliikennettä lukuun ottamatta, samoin vaipat, kuukautissuojat, lehdet. Sen lisäksi me myös tämän alv-vapauden alarajan nostaisimme 20 000:sta 30 000:een. Se olisi erittäin merkittävä mikroyrittäjien toimeentulon lisäämiseksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius, olkaa hyvä.

19.23 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Esimerkiksi ruuan arvonlisävero laskee alimmalle tasolle yli vuosikymmeneen. Salissa ei kuulu siitä riemunkiljahduksia, ei, siitä kuuluu valituksia. Siis kun veroja korotetaan, siitä valitetaan. Kun veroja alennetaan, siitäkin valitetaan. Tätä on hallitus—oppositio-politiikka eduskunnassa.

Kun on tehty pieniäkin veronkorotuksia, kuulemme salin vasemmasta laidasta, että tämä turmelee talouden. Rattaat eivät enää pyöri, heinäsiirakat ja meteoriitit valtaavat alaa. Sitten kun tehdään pienikin veronalennus, niin se on täysin merkityksetöntä, sillä ei ole oikeastaan mitään vaikutusta talouteen. Ja kyllä minua ihan henkilökohtaisesti kiinnostaa se yhtälö, että jos valtio jättää karhuamatta 100 miljoonan euron edestä veroeuroja kansalaisilta ja yrityksiltä, niin miten voi olla niin, että kukaan ei hyödy siitä. Mikä on se yhtälö, jossa valtio karhuu 100 miljoonaa vähemmän ja kukaan ei hyödy mitään? Kysyn vaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Joona Räsänen, olkaa hyvä.

19.25 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Tämä edustaja Vigeliuksen kysymys oli erittäin hyvä. Muistelen, että tähän kysymykseen on vastattu siinä dokumentissa, jonka pohjalta tätä lainsäädäntöä täällä eduskunnassa ollaan säätämässä, ja sitä dokumenttia kutsutaan hallituksen esitykseksi. Kehotan lukemaan sen hallituksen esityksen, missä hallitus itse toteaa, että on perin epätodennäköistä, että tämä puolen prosenttiyksikön alvin alentaminen menisi esimerkiksi siihen elintarvikkeiden hintaan. Siinä samassa hallituksen esityksessä todetaan, että sitten niissä tuoteryhmissä, mitkä ovat hyvin hintasäädelyjä, esimerkiksi lääkkeissä, voi olettaa, että tämä alvin alennus menee sinne hintaan.

Kun otitte nyt esille nämä elintarvikkeet, mikä tästä 140 miljoonasta on se suurin potti — ja varmaan kaikki toivoisimme, että tämä siellä näkyisi — niin siinä hallituksen esityksessä vielä todetaan, että jos tämä puolen prosenttiyksikön kevennys menisi suoraan hintoihin, niin sen vaikutus siinä hinnassa, yhden tuotteen hinnassa, olisi 0,44 prosenttia, siis 0,44 prosenttia sen hallituksen esityksen mukaan. No jokainen voi nyt sitten pohtia, että jos se todella täysimääräisesti menisi hintoihin ja jonkun yksittäisen elintarvikkeen hinta tippuisi 0,44 prosenttia, niin kuinka paljon se hinta siellä kaupassa sitten tosiasiallisesti tippuisi, varsinkin elintarvikkeissa, joissa kappalehinnat ovat kohtuullisen pieniä. No tämän laskutoimituksen kun tekee, niin huomaa, että muutokset ovat yksittäisiä senttejä, ja ainakin aikaisemmin, kun olen itse ollut siellä elintarvikekaupassa töissä, ja käsittääkseni edelleen, me pyöristämme hinnat kyllä lähimpään viiteen senttiin. Joten jo tältäkin osin voi todeta, että tuskinpa tämä siellä hinnoissa tulee näkymään.

Siellä hallituksenkin esityksessä — ja edelleen kehotan, että tämä kannattaa oikeasti lukea — on todettu, että ainoa esimerkki siitä, että tämmöiset isommat alvin alennukset ovat menneet hintoihin, löytyy itse asiassa sieltä 15 vuoden takaa, kun aikoinaan finanssikriisin jälkeen ruuan ja ravintolatoiminnan arvonlisäveroa muutettiin siten, että 17 prosentista alvikanta tiputettiin 12 prosenttiin. Tällöin sitten seurantatutkimuksissa huomattiin, että kyllä, tämä alennus oli mennyt hintoihin, varsinkin siellä ruuissa. No, silloin se kevennys, joka sinne alveihin tehtiin, oli todella kymmenkertainen nykyiseen verrattuna, ja voi edelleen tämänkin perusteella epäillä, että mitenköhän tälle alennukselle käy.

Kuten sanoin, kun tässä on nyt vuosien mittaan tehty paljon erilaisia muutoksia alvikantoihin, niin se, mitä nyt ainakin toivoisin ilman sarvia ja hampaita, on myös kotimaista tutkimusta tästä aiheesta, koska valitettavasti sitä on meillä liian vähän.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

19.28 Miko Bergbom ps: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Räsäsellä oli niin kiire viisastelemaan, että kehotan vastaavasti teitä kuuntelemaan, mitä edustaja Vigelius kysyi täällä. Hän ei kysynyt, meneekö se hintoihin, vaan hän kysyi, että missä yhtälössä, jos veroja kerätään yli 100 miljoonaa euroa vähemmän, kukaan ei hyödy siitä. No, tästähän me voimme siis todeta, että vähintään joku voittaa. [Joona Räsänen: Kyllä varmaan kauppa hyötyy!] Mikäli se ei mene hintoihin, niin silloin yritykset voittavat. Silloinhan se vahvistaa yritysten liiketoimintaedellytyksiä, kun heillä on enemmän pääomia käytettävissään. Silloinhan valtio kerää vähemmän verotuloja, ja se on kansantalouden kierrossa toistasataa miljoonaa euroa enemmän rahaa. Eli seuraavan kerran kun kehotatte täältä lukemaan hallituksen esitystä, niin kehotan teitä kuuntelemaan, mitä teiltä kysytään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

Mutta tosiasia on se, että te olette huutanut täällä pää punaisena siitä, kuinka se 0,5 prosenttiyksikön korotus yleisessä arvonlisäverokannassa oli se, mikä katkaisi kamelin selän. Te sanoitte, että prosenttiyksikön olisi vielä kestänyt. Mutta kun puolitoista prosenttiyksikköä korotettiin, niin silloin edustaja Viitanenkin oli täällä huutamassa veromoukaria ja ties mitä. [Pia Viitanen: Kyllä, kyllä!] Mutta nyt kun alennetaan ruuan ja monien muiden hyödykkeiden arvonlisäveroa, niin se on kauhea ongelma ja väärin tehty, väärin sammutettu ja hirveätä.

Joka tapauksessa suomalaisille yrittäjille, suomalaisille kotitalouksille jää nyt enemmän rahaa käyttöön ja valtio kerää vähemmän rahaa ensi vuonna tässä verokannassa, ja se on tosiasia, ja se parantaa Suomen taloudellista tilannetta ja toivottavasti myös kuluttajien ostovoimaa. Ei tähän nyt kannata jälleen kerran maalata heinäsiirkoja, mutta kyllähän se on tosiaan nähty, että kaikki, mitä tämä hallitus tekee, on väärin — korotti se veroja tai alensi se veroja. Mutta eihän näitä voi yksittäisinä esityksinä sinällään arvioida, vaan pitää katsoa kokonaisuutta. Hallituksen puoliväliriihessä tekemiin ratkaisuihin plus hallitusohjelmassa linjattuihin veromuutoksiin sisältyvät myös työn verotuksen alennukset, jotka on myös otettava huomioon, kun keskustellaan tästä veropolitiikasta, mitä tehdään. Sinänsä kritiikki siitä, että verokanta muuttuu lyhyen aikavälin sisällä nopeasti, on ihan aiheellista, ja sen voi ottaa huomioon. Se mainitaan myös valtiovarainvaliokunnan mietinnössä. Mutta itse kyllä katsoisin ihan positiivisella mielin sitä, että kerrankin joku verokanta laskee eikä vain nouse tässä maassa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

19.30 Petri Honkonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Me keskustassa suhtaudumme aina myönteisesti ruuan hinnan alentamiseen, varsinkin silloin, kun voidaan olla varmoja, että siitä sitten hyötyvät ennen kaikkea suomalaiset kotitaloudet, jotka ovat tällä hetkellä aika vaikeassa tilanteessa, kun työttömyys pitkälti epäonnistuneen talouspolitiikan johdosta Suomessa on kasvanut, ja myöskin sitten ne alkutuottajat, jotka tekevät sen kaikista tärkeimmän ja raskaimman työn, jotta meillä sitä ruokaa siellä kaupan hyllyssä on.

No, edustaja Bergbomille: Nyt ei, vaikka tämä sinänsä onkin ihan kannatettava ehdotus, ole kyllä mitään takeita siitä, että tästä pienyrittäjät hyötyisivät erityisemmin. Pari vuotta sitten Kesko taisi olla maailman, siis koko maapallon, parhaiten kannattava päivittäistavarakaupan liike, ja S-ryhmäkään ei nyt tunnu kovin suurissa vaikeuksissa olevan. Ja mitä tapahtuu samaan aikaan suomalaisessa maataloudessa? Viljanviljelijät pitävät kriisikokouksia ja näin poispäin. No, tämä on toinen keskustelu.

Joka tapauksessa toivotaan, että nämä vaikutukset nyt menevät sitten suomalaisille kuluttajille ja ihmisten luottamus tähän talouteen, joka on pahasti järkkynyt, niin kuin olemme huomanneet, palautuisi ja ihmiset alkaisivat enemmän kuluttamaan tällä sinänsä varsin pienellä muutoksella.

Isompi kysymys on kyllä tämä poukkoileva veropolitiikka, arvonlisäveroon aiemmin tehdyt muutokset ja ylipäätensä se, minkä kokoisiin yrityksiin tällä veropolitiikalla on pyritty vaikuttamaan ja minkälaisia interventioita hallitus on nyt sitten tehnyt elinkeinoelämään ja miten ne ovat näkyneet. Tosiasia on, että hallitus on ennen kaikkea tukenut suuria yrityksiä. Suuret yritykset, ehkä jopa kansainvälisesti omistettut yritykset, joissa osingot menevät ulkomaille, ovat tässä olleet ennen kaikkea hallituksen suopean kohtelun kohteena, ja sitten pienet yritykset — toiminimiyritykset, mikroyritykset — ovat kärsineet, ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

senhän näemme muun muassa tässä todella suuressa konkurssien määrässä, mikä muun muassa henkilöyrityksissä on tässä viime aikoina vallinnut. On sinänsä sääli, että näin on toimittu, koska nimenomaanhan työpaikat ovat viime vuosina syntyneet näihin pieniin yrityksiin Suomessa.

No tässä olisi nyt hallituksella vielä aikaa tätä suuntaa muuttaa, mutta vähän toiselta näyttää: nämä vuoden päästä voimaan tulevat yhteisöveron alennuksetkin nyt tulevat kohdistumaan pääasiassa suurimpiin yrityksiin. Siellä nämä mainitut isot päivittäistavarakauppan yritykset ovat suurimpina hyötyjinä. Me keskustassa olisimme toivoneet, että olisi tehty vähän toisenlaista, kunnianhimoisempaa veropolitiikkaa. Sinänsä tämä kokoluokka on oikea. On oikein, että veroja alennetaan, mutta se pitäisi tehdä niin, että se varmasti luo kasvua ja hyödyt jäävät siitä suomalaisille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

19.33 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Tämä on hyvää keskustelua. Tämä on kuitenkin merkittävä summa, kun 140 miljoonasta puhutaan tässä, ja kysymys on siitä, kuka sen hyödyn sitten saa.

Tosiasiassa tässä kaupalla menee kohtuullisen hyvin, jos katsotaan näitä kaupan tuloksia. Siellä ei välttämättä varmasti ole tarvetta tähän, ja kaikki toivovat, että nämä menisivät hintoihin ja näkyisivät sillä yksityisellä kuluttajalla sitten myös hinnoissa. Mutta niin kuin edustaja Räsänen tuossa hyvin totesi, niin tämä vaikutus on 0,4 prosentin luokkaa suuruusluokassaan, eli se on todella pieni.

Sitten kun on tällainen rahasumma käytettävissä, jonka valtio nyt menettää, niin olisiko tämä se oikea paikka, vai olisiko se voinut hyödyttää niitä pienyrittäjiä ja yksinyrittäjiä tämän arvonlisäverokannan rajan nostolla 20 000:sta 30 000:een? Olisiko sillä ollut enempi vaikutusta ja luotu vähän yksinyrittäjille mahdollisuuksia pärjätä vähän paremmin? Siinä mielessä voisi ajatella, että tämä kohdentuminen on tässä semmoinen asia, joka pitäisi tehdä myöskin.

Arvoisa puhemies! Sitten on aika monessa puheenvuorossa aikaisemmin tässä salissa puhuttu, että yritysten hallinnollista taakkaa pitää keventää ja sitä pitää koko ajan huomioida. Nämä järjestelmäpäivitykset, sopimushintojen muutokset, informoinnit ja kaikki muut tässä kuitenkin, kun näitä veroja viedään edestakaisin, kyllä tuovat niille lisäkuluja ja lisätyötä, ja se ei ole välttämättä juuri sitä hallinnollisen taakan keventämistä, vaan siitä on tullut lisää työtä.

Erityisesti tätä kohdentamista tässä nyt kyllä miettin, että olisiko ollut parempi kohdentaa nyt nämä vähäiset verovarot tässä taloudellisessa tilanteessa tähän pienien yritysten tukemiseen. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

19.35 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Se, mikä tässä nyt kaikkein eniten kyllä askarruttaa, on juuri se, että meillä ei ole minkäänlaista varmuutta, että tämä näennäinen pieni alennus — sinänsä ihan hyvä, että alennetaan — menisi hintoihin. Meillä ei ole tästä minkäänlaista varmuutta. Se on hallituksen esityksessä todettu, se on valiokunnan mietinnössä todettu, lukuisat asiantuntijat ovat siitä puhuneet. Ja kuitenkin, kun tämän hintalappu on se 140 miljoonaa, niin kyllähän se on aika paljon, ja tietenkin silloin toivoisi, että siellä ku-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

luttajan lompakossa tämä alennus jollain tavalla näkyisi. Kuten täällä edustaja Räsänen totesi, niin jos vaikka niinkin hyvin kävisi, että se sitten menisikin hintoihin, niin se olisi todellakin se 0,44 prosenttia, ja tietenkin kaikki ymmärtävät, että se ei vielä hirveästi sitä ostovoimaa kohenna.

Todellakin, puhemies, moni asiantuntija sanoi, että tällainen veronkevennysvara, 140 miljoonaa, tässä mittaluokassa, olisi hyödyllisempää suunnata esimerkiksi työn verottamiseen tai sinne yritysten verotuksen puolelle. Mehän olemme sosiaalidemokraatteina nyt tässä esittämässä, että käytettäisiin tätä veronkevennysvaraa siihen yrittäjien tukemiseen eli verovapaiden arvonlisäverokantojen rajan nostoon. Tai sitten samalla tavalla tuolla tuloveron puolella me olemme esittäneet niin, että käytettäisiin siellä se veronkevennysvara pienen- ja keskituloisille, ei niinkään niille miljonääreille, joita hallitus omalla esityksellään suosii, tai niille kaikkein suurituloisimmille. Kyllähän tämä on aina arvovalintojen tekemistä, puhemies, tämä veropolitiikkakin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kiljunen, olkaa hyvä.

19.37 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Kuuntelin huoneestani tätä vilkasta keskustelua tärkeästä aiheesta ja pidän sitä arvokkaana, että monipuolisesti tätä asiaa, arvonlisäveroa, nyt käsitellään vähän laiveamminkin.

Edustaja Bergbom käytti lennokkaan puheenvuoron ja jossain määrin myöskin käytti vahvoja ilmaisuja, mutta yritin kuunnella sitä sillä tavalla, että siinä voisi olla positiivisia asetelmia, ja kyllä siinä ainakin se positiivinen asetelma oli, että myöskin hän suhtautuu kriittisesti tähän poukkoilevaan arvonlisäpolitiikkaan, mitä hallitus on tässä harrastanut, niin että se voisi olla vähän johdonmukaisempaa.

Sitten hän totesi myöskin, että miksi ei suhtauduta positiivisesti veronalennukseen, että pää punaisena — käytitte tätä termiä — olemme oppositiossa arvostelleet. En ota sitä kriittisenä huomiona siinä mielessä, että me olisimme aggressiivisia, vaan se punaisuus kuvaa meidän aatteellista ajattelutapaamme tässä yhteydessä. Luin sen sillä tavalla teidän tarkoitavankin. Eli alennukset, kyllä, varmasti ovat hyödyllisiä, jos me pystymme tietämään niiden vaikutuksia ja sen, mihin ne kohdistuvat. Se on kai se ykköskysymys, mihin ne kohdistuvat, ja täällä useat ovat antaneet jo laskelmia siitä, että jos tällainen 0,4 prosentin lasku tulee vaikka elintarvikkeiden hintoihin, niin sillä ei ole mitään merkitystä, olennaista merkitystä, kuluttajien ostoskäyttäytymiseen ja kuluttajien tulojenkaan muodostumiseen ostovoiman kasvussa, mutta sillä on aito merkitys, että 140 miljoonaa euroa menetetään verotuloja. Sillä on suora vaikutus. Kun te olette koko ajan tuskaillleet sitä valtion velkaantumista ja alijäämien syvyyttä ja niin edelleen, niin minkä takia nyt tässä kohdassa kelpaa tähän keskusteluun sitten tällainenkin summa, ja mikä ei kelpaa?

Se, mistä minä pää punaisena — nimenomaan aatteellisessa mielessä pää punaisena — olen ollut huolissani ja mitä pitänyt erittäin huonona, kun katsotaan nyt näitä arvonlisäverokantojen muutoksia, on tämä kulttuurin ja kirjojen arvonlisäverokannan nostaminen 10 prosentista 14:ään. Me sosiaalidemokraatit olemme vastustaneet sitä ja olisimme halunneet sen pitää siinä kymmenessä vähintään. Täällä on tänään esitetty sitä, että kirjojen osalta pitäisi mennä nollaankin. Minulla olisi taipumusta tunnistaa tuon esityksen merkitys ilman muuta keskeisenä osana vahvistamassa kirjallisuutemme tilaa tällä hetkellä, kulttuurimme tilaa. Tässä suhteessa tämä on todella onnetonta, että te olette ottaneet tosissaan sen,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

että kulttuuri on kuulemma luksusta ja se ei ole kovin tärkeätä tälle yhteiskunnalle ja jotkut muut osa-alueet ovat tärkeämpiä.

Kyllä se sielun sivistys on tämän valtakunnan menestystarina Snellmanista alkaen. Sillä tämä kansakunta on kohonnut, ja siksi yrittäisin avittaa teitä ymmärtämään, miksi me pää punaisena, siis aatteellisessa mielessä, näistä asioista puhumme.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius, olkaa hyvä.

19.40 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Kiitän edustaja Kiljusta tästä selvennyksestä. — Koetan vastata joihinkin näihin kysymyksiin ja syytöksiin, joita on esitetty:

Edustaja Räsänen, kuten tässä kollega vieressä totesikin, en puhunut pelkästään siitä, että nämä alennukset menisivät hintoihin. Kysyin enemmänkin koskien tätä edustaja Hyrkön kommenttia, vai oliko edustaja Mikkosen kommentti, jossa todettiin, että 100 miljoonaa häviää verotuloja, mutta kukaan ei hyödy mitään. Se on yhtälönä vaikea, että ikään kuin raha vain häviäisi johonkin, kun sitä ei veroteta pois. Se kuulostaa itse asiassa aika sosialistiselta ajatukselta, että rahaa ei ole, ellei sitä veroteta. [Kimmo Kiljunen: Se oli kuvaannollinen ilmaisu varmaan!] Se voi mennä hintoihin, se voi mennä yrityksille. On siis täysin perusteltua käydä sitä keskustelua, kohdentuuko veronalennus oikein. Siitä on täysin perusteltua käydä keskustelua, mutta on täysin absurdi väite se, että jos valtio ei verota jotakin yhtä paljon ensi vuonna kuin tänä vuonna, niin ne rahat häviävät ja kukaan ei nauti ja hyödy niistä lainkaan. Se on se, mihin kiinnitin oman huomioni.

Varmuutta ei voi olla siitä, että veronalennukset menisivät hintoihin. Se on aika totta. Siis meillä ei valtio määritä elintarvikkeiden hintoja, ja hyvä niin [Lauri Lyly: Onneksi!] — hyvä niin. Onneksi emme elä missään suunnitelmataloudessa tai Neuvostoliitossa. Onneksi meillä markkinat määrittelevät näitä hintoja. Onneksi meillä on kilpailua, joka puskee niitä hintoja alaspäin tai ainakin ehkäisee sitä, että ne eivät korotu liikaa, kasva liikaa, vaan kilpailu pitää sitä aisoissa. Onneksi näin. Emme voi olla varmoja, mutta hyvä, että emme voi olla varmoja. Näen kuitenkin perusteltuna sen, että pyrimme alentamaan verotusta, vaikka se sitten kilpailun kautta lopulta määräytyisikin, millä suhteella ja kelle se raha sitten palautuu.

Ylipäätään hieman ihmettelen sitä, että kun veronalennuksia tehdään, se keskustelu viehdään aina sille tasolle, montako senttiä ja montako kymmentä euroa vuoden mittaan säästyy. Se keskustelu ikään kuin minimalisoidaan ja marginalisoidaan aina veronalennuksista puhuttaessa. Aivan sama asia polttoaineveron kanssa. Aina jätetään mainitsematta se, kuinka monta miljoonaa ihmistä hyötyy siitä veronalennuksesta, joka voi yksilöllä olla lopulta kovin vähäinen. Jos kerrotaan se senttien ja kymmenien eurojen hyöty kolmella, neljällä tai viidellä miljoonalla suomalaisella, niin se hyödyttää niin montaa miljoonaa suomalaista. Joskus näitä suuruuslukuja olisi hyvä tuoda esille tässäkin suhteessa, eikä aina vähätellä veronalennuksista puhuttaessa. Ja sitten valtiontaloudesta puhuttaessa puhutaan aina niistä sadoista miljoonista ja miljoonaluokasta, mitä valtio menettää, kun se ei verota ihmisiä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Joona Räsänen, olkaa hyvä.

19.43 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Minusta on ollut jälleen poikkeuksellisen antoisaa keskustelua, tällä kertaa tästä arvonlisäverotuksen kokonaisuudesta. Ainakin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

omalta kohdaltani totean sen, miksi tämä asia kiinnostaa: ihan siksikin, että kun katson todella tätä keltaista kirjaa ja sitä täydentävää talousarvioehdotusta, jonka maan hallitus tänään antoi, niin se paljastaa sen, ja siitä, kun tämä keltainen kirja on meille tullut, ensi vuoden alijäämää on jouduttu tarkistamaan puolitoista miljardia alaspäin. Siis siitä, kun tämä keltainen kirja on tänne tullut, verrattuna nyt tänä päivänä tulleeeseen täydentävään talousarvioon, valtion alijäämää on tarkastettu puolitoista miljardia alaspäin. Eliikä julkisen talouden tilanne on entisestään pahentunut.

Ja kun elämme todella tilanteessa, jossa meillä julkisen talouden alijäämät ovat pysyvästi jähmettyneet tähän miinus kymmeneen miljardiin, siis vuosittain, niin silloin minusta on kyllä erittäin tärkeää, että sitten jos me omin toimin teemme ratkaisuja, jotka heikentävät tätä valtiontalouden tasapainoa, niin ne edes kohdentuisivat siten, että siitä saadaan se maksimaalinen hyöty, jota me varmasti kaikki tässä nyt haluamme. Ymmärrän oikein hyvin, että hallituksella on varmasti ihan todellinen ja oikea tarkoitus tämänkin veronalennuksen takana: että tämä todella helpottaisi suomalaisia kuluttajia ja sitä kautta vahvistaisi ostovoimaa. Mutta hieman vaan epäilen näiden aikaisempien esimerkkien mukaisesti, saavutetaanko tällä veronalennuksella se haluttu hyöty. Jos haluamme tukea suomalaisten ostovoimaa, lisätä kuluttajien luottamusta, niin kyllä tämä veronalennus kannattaa mieluummin kohdentaa sinne tuloverotuksen puolelle tai sitten esimerkiksi tukea aloittelevia yrittäjiä tämän arvonlisäverovelvollisuuden alarajan noston myötä.

Ja kun ihan oikein kysytään, että jos nyt valtio 140 miljoonaa euroa vähemmän kerää tätä alemmaa arvonlisäverotuottoa, niin missä se näkyy? No, tähänkin on vastattu siellä hallituksen esityksessä. Tästä 140 miljoonasta, mikä on siis tämä nettosumma, jolla tämä pienentää verotuloja, noin puolet ovat siis se osuus, mikä kohdistuu nyt niihin elintarvikkeisiin. Ja jos nyt ajatellaan, mihin se reilu 70 miljoonaa nyt sitten jää, niin kyllähän se todennäköisyys siihen, mihin se jää, on niiden meidän kahden keskusliikkeen taseet, jotka pärjäävät tällä hetkellä jo erittäin hyvin. En usko, että kumpikaan, Kesko tai S-ryhmä, olisi sitä mieltä, että tässä nyt pitäisi veronmaksajien piikkiin vielä heidän tuloskuntoaan parantaa, koska he pärjäävät aivan valtavan hyvin jo tälläkin hetkellä. — Anteeksi, arvoisa puhemies, jatkan hetken aikaa pöntöstä. [Puhemies: Olkaa hyvä! — Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Arvoisa puhemies! Sitten vielä kun pohdiskellaan sitä, olisiko meillä ollut käytössä sitten jotakin vertailukohtaa näistä viime vuosina tapahtuneista arvonlisäveromuutoksista, että olisi voinut vähän arvioida, miten tämä alennus mahdollisesti käyttäytyy, niin itse asiassa meillähan olisi ollut sellainen. Vuoden alusta, siis tämän vuoden alusta — vaikka paljon on keskusteltu enemmänkin niistä arvonlisäverokannoista, mitä hallitus siis nosti — tapahtui muutaman tuoteryhmän osalta merkittävä alennus siellä arvonlisäverokannoissa, esimerkiksi erilaiset intiimituotteet ja sitten esimerkiksi lastenvaipat, jotka siirrettiin yleisestä arvonlisäverokannasta tähän alempaan. Näiden tuoteryhmien osalta alennus oli siis 25,5:sta, jossa ne olivat vielä silloin viime vuosi takaperin syksyllä, siihen 14:ään. No miten näissä tuoteryhmissä olevien tuotteiden hinnat ovat kehittyneet? Tilastokeskuksen mukaan ei tämä yli 10 prosenttiyksikön arvonlisäverokannan alentaminenkaan, eli 11,5 prosenttiyksikköä, kokonaisuudessaan näy hinnoissa, jolloin voidaan varmaan vetää johtopäätös, että jos tästä alennuksesta esimerkiksi niiden vaippojen osalta Tilastokeskuksen aineistojen pohjalta on ollut nähtävissä, että noin puolet on mennyt siihen hintaan, eliikä kun 11,5 prosenttiyksiköllä on alennettu jonkun tuotteen veroa, niin puolet siitä on näky-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

nyt sitten siellä hinnassa, jonka kuluttaja on maksanut. Senkin takia on kyllä syytä vahvasti epäillä, että tämä puolen prosenttiyksikön alennus tuskin siellä hinnassa näkyy.

Senpä takia, kun tämä vaikutus on niin epävarma, enpä usko, että suomalainen kuluttaja tästä juurikaan hyötyy. Jos todella haluamme — niin kuin olen ymmärtänyt, että kaikki haluamme — tukea suomalaisten kuluttajien ostovoimaa, lisätä heidän luottamustaan, kohdentaa veronkevennykset nimenomaan sinne tavallisille suomalaisille, niin sitten tämä veronalennus kannattaa mieluummin tehdä sinne tuloverotuksen puolelle pieni- ja keskituloisille ja nostaa tätä pienten yritysten arvonlisäverovelvollisen toiminnan alarajaa nykyisestä 20 000:sta 30 000 euroon. Sillä olisi huomattavasti suurempi vaikutus sitten siinä ihmisten arjessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

19.49 Miko Bergbom ps: Arvoisa herra puhemies! Ensiksi edustaja Kiljuselle korjattakoon, että tämä ”päättöpunaisina huutaminen”, sekö se nyt oli, oli tällainen kielikuva. En ajatellut teidän poliittista aatettanne siinä. [Kimmo Kiljunen: Mutta siinä oli se poliittinen aate!] — Joo, se oli ihan hyvä ajatus kyllä kieltämättä. Jatkossa otan huomioon tämän kielikuviani viljellessäni.

No, lähdetään nyt liikkeelle vaikka edustaja Räsänen äskeisestä puheenvuorosta. Eritäin mielenkiintoinen havainto Tilastokeskukselta, mitä tulee näihin tiettyihin tuoteryhmiin, jotka laskivat sieltä yleisestä alempaan alvikantaan. Tämä esittämäsi huomiohan pistää pohtimaan, onko teidänkin veropolitiikassanne puolueena ehkä pohdinnan paikka, koska muistaakseni olette esittäneet, että näitä alennettuja alvikantoja laskettaisiin takaisin sinne kymppiin, jolloin voidaan tietenkä... [Joona Räsänen: Ei me olla esitetty sitä!] — Ette ole vaihtoehtobudjeteissanne esittäneet näitä, selvä. Palataanpa niihin asioihin sitten hetken päästä, kun tarkistan teidän vaihtoehtobudjetinnee. — Joka tapauksessa sehän sitten on ihan hyvä kysymys, kuinka hyödyllistä on laskea näitä arvonlisäveroja, mutta se jääköön nähtäväksi.

Joka tapauksessa positiivisena voidaan nähdä se, että nyt kansantalouden kierrossa, pois valtion kylmistä käsistä on yli 140 miljoonaa euroa ensi vuonna, mikä sitten, jos menee yrityksille, se menee yrityksille, mutta toivottavasti myös osa kuluttajille. Voidaanhan me tietysti toivoa ja rukoilla, että myöskin siellä duopolissa — on siellä tietysti Lidl mukana — mikäli sinne syntyy lisää pääomia, se kannustaisi investoimaan, kannustaisi yrityksiä kehittämään omaa kilpailuaan ja luomaan tehokkuutta, mikä teoriassa — teoriassa — laskisi hintoja pitkällä aikavälillä ja näiden kahden välillä vähintäänkin aiheuttaisi lisää kilpailua. Se jääköön nähtäväksi.

Se on ihan aito, hyvä perustelu pohtia ja myöskin kritisoida tätä esitystä, että olisiko voinut kohdentaa johonkin toisiin. Nämähän ovat poliittisia valintoja. Tietysti joku voisi kysyä, että kun nyt hallitus tekee ennätysuuret veronalennukset pieni- ja keskituloisille hallituskauden aikana ja te olette huutamassa, että olisi pitänyt tehdä ehkä vähän vielä lisääkin, niin missä ne ennätysuudet veronalennukset työn verotukseen olivat viime kaudella. No, ei niitä näkynyt No, ei siellä näkynyt kyllä säästöjäkään. Ei siellä näkynyt oikeastaan mitään muuta kuin menojen lisäyksiä. Tämä on vähän tällaista. Hallitushan hakee tasapainoa siinä.

Jos ajatellaan nyt vaikka sitä, että sopeutuskokonaisuus on luokkaa kymmenen miljardia, mikäli siihen lasketaan mukaan esimerkiksi nämä rakenteelliset toimet — jos ne pois,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

niin vähemmän mutta kuitenkin merkittävä, ennätysasuuri pitkään aikaan, se tapahtuu — ja siitä huolimatta kokonaisveroaste ei nouse tämän hallituskauden aikana, niin kyllä sitäkin voidaan pitää jonkunasteisena saavutuksena. Tietysti tunnistan, että varsinkin salin vasemmalla laidalla tätä veropolitiikkaa oltaisiin haluttu käyttää sopeutuksessa vielä isommassa roolissa keinona kerätä valtiolle lisää verotuloja sen sijaan, että oltaisiin vähennetty menoja. Tämä hallitus on valinnut tien toisin, eli on veronalennuksia nyt tähän alviin, sitten työn verotukseen ja tietenkin myös liikkumiseen. — Jatketaanpa tästä vielä tarvittaessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Nikkanen, olkaa hyvä.

19.52 Saku Nikkanen sd: Arvoisa herra puhemies! On ollut mielenkiintoista seurata tätä arvonlisäverokeskustelua, ja vaikken sitä nyt ihan alusta asti ole päässytään seuraamaan, niin mielestäni ollaan kyllä hyvin, hyvin tärkeän, voisi sanoa, talouden välineen ja erityisesti kasvuvälineen kanssa tekemisissä. Eli selkeästi yksi sellainen toimi ja veropäätös, jolla voimme vaikuttaa siihen, miten tässä maassa kuluttaminen kehittyy ja miten myöskin sitten tämä sisäinen kysyntä ja sisäiset markkinat toimivat.

Kyllä minun täytyy tässä yhtyä näihin oman puolueeni kollegoiden puheenvuoroihin siinä, että kyllä minä näen kanssa, että kyllä tämä puolen prosenttiyksikön vaikutus ikään kuin aika lailla suoraan valuu sinne näiden kahden suuren toimijan taskuihin ja sinänsä se hyöty saattaa jäädä varsin vähäiseksi kuluttajalle. Sinänsä tietysti kaikki hyöty aina on kotiinpäin, eihän sitäkään käy kieltäminen, mutta kyllä tämä valtion taloudellinen tilanne on sellainen, että kyllä itse katson ja mekin ryhmänä katsomme, että tämä, 140 miljoonaako se nyt oli, aika pitkälti tarvittaisiin kyllä ihan tämän valtiontalouden paikkaamiseksi.

No, nyt kun arvonlisäverosta keskustellaan, niin ehkä lavennan ja laajennan. Minun mielestäni tätä keskusteluakin olisi hyvä käydä enemmän näin parlamentaarisesti ja pohtia, mitkä olisivat ne tehokkaimmat välineet vaikuttavaan arvonlisäveron käyttämiseen työkaluna. Tässä just hiljattain sain siskoltani, joka toimii kauneudenhoitoalan yrittäjänä, heidän etujärjestönsä vetoamuksen, joka toimitettiin valtiovarainministeriölle. Kyllä siinä aika karua kertomaa kerrottiin palvelualan yrittäjistä, just näistä pienistä yrityksistä, joita ovat kampaamot, kosmetologit ja muut, jotka omilla käsillään sitä elinkeinoa ansaitsevat. He ovat kärsineet ehkä kaikista eniten tavallaan näitten erilaisten kustannusten kasvujen myötä ja myöskin siitä edellisestä arvonlisäverojen korotuksesta. Heidän esityksensä olikin, että heille annettaisiin selkeämpää huojennusta siihen.

No, ehkä tässä taloudellisessa tilanteessa tietysti täytyy pohtia, mitä sitä pystyy kukin sitten omalla vahtivuorollaan tarjoamaan, mutta kyllä minä näkisin, että tämä on sellainen ryhmä, nämä pienyrittäjät, yksinyrittäjät näillä naisvaltaisilla aloilla, joilla ei pysty sitä omaa tuotantoa kasvattamaan. — Puheenjohtaja, näyttää aika menevän, niin menenkin jatkamaan tuonne pönttöön. [Puhemies: Tervetuloa! — Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Arvoisa puhemies! Nämä pienet palvelualan yrittäjät, jotka tosiaan omaa tuotantoaan ja tuotantokapasiteettiaan pystyvät hyvin rajallisessa määrin lisäämään, kun he käsillään käytännössä sen tuotantonsa hoitavat ja palvelunsa tarjoavat. He eivät pysty kuitenkaan sitä tuotantopuolta lisäämään kuin rajallisen määrän, ja nyt he ovat kohdanneet nämä suuret inflaatiovaikutukset, energian hinta, nyt arvonlisäveron korotusta ja muuta. Kun he myöskin puhuvat siitä, että rahoitusta ja lainoja on entistä vaikeampi saada, niin tavallaan ehkä kannattaisi miettiä, voisiko katsoa yrittäjiäkin hieman eri kategorioissa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

Tässähän yksi ratkaisu, mitä me olemme tarjonneet, mikä on mielestäni erittäin hyvä evästys, on juuri tämä, mitä edustaja Räsänenkin nosti ja Viitanenkin taisi nostaa puheen-vuorossaan, eli tämä arvonlisäveron alarajan nostaminen, mutta sen lisäksi myöskin sitten tämä tiettyjen alojen arvonlisäverokannan mahdollinen alentaminen. Minun mielestäni meidän pitäisi olla ehkä vähän rohkeampia myöskin tekemään eräänlaisia kokeiluja erilais-ten arvonlisäverojen kanssa konkurssienkin välttämiseksi, sillä kyllä ehkä kuitenkin mei-dän etu on enemmän se, että nämä yritykset eivät menisi konkurssiin, koska alalla ei kui-tenkaan työpaikkoja verrattain liikaa vapaana ole. Myöskin tänään aamulla aamu-tv:ssä aika paljon nostettiin esille, että nimenomaan nämä pienet naisvaltaiset yritykset ovat nyt joutuneet konkurssien runtelemaksi. Heidänkin eteensä olisi syytä löytää ratkaisuja. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Räsä-nen, Joona.

19.57 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Palaan tähän aihekokonaisuuteen vielä siltä osin, kun edustaja Bergbomhan oikein kysyi, että jos epäilen tämän alennuksen menemistä hintoihin, niin olisiko silloin sitten samanaikaisesti loogista esittää joidenkin muiden kan-tojen alentamista. Juuri näistä syistä sosiaalidemokraatit ensi vuoden osalta eivät ole esit-tämässä arvonlisäveroihin toiseen suuntaan tapahtuvia muutoksia, juuri tästä syystä, että siinäkin tilanteessa olisi aika lailla epätodennäköistä, että niistä kuluttaja hyötyisi.

Tässähän on tehty useampia muutoksia, niin tämä yleisen kannan nostaminen 25,5:een kuin nyt sitten vanhan kymppikannan nostaminen tähän 14:ään. Ymmärrän hyvin, että mo-nissa niissä tuoteryhmissä tai niitä tuoteryhmiä myyvissä yrityksissä olisi haluja siihen, että palattaisiin arvonlisäverokohtelussa vanhaan. Olen taipuvainen ajattelemaan vaikkapa niin kuin täällä on moni esittänyt, että olisiko kirjojen osalta nyt sitten mahdollisuus tehdä isompiakin liikkeitä, ja ymmärrän nämä toiveet oikein hyvin. Mutta todella tämä tutkimus-kirjallisuus niin meiltä kuin maailmalta on kohtuullisen selkeä siinä, että näillä alennuksil-la vaan tuppaa olemaan myös sellainen vaikutus, että ne myös entistä enemmän sitten jää-vät katteisiin ja kokonaisuudessaan eivät mene hintoihin. Niinpä tällaisessa tilanteessa, jossa todella valtiontalous on näinkin raskaasti alijäämäinen kuin se on, en pidä sitä kovin-kaan perusteltuna finanssipolitiikkana, että tässä vaiheessa pyrittäisiin kuluttajien ostovoi-maa sitten tukemaan arvonlisäverossa tehdyillä muutoksilla, vaan jos sitä halutaan jollakin tavalla tukea, niin se kannattaa sitten tehdä muiden verolajien kautta, joiden vaikutus siellä yksilön lompakossa tulee olemaan kuitenkin suurempi kuin sitten tällä välillisellä verotuk-sella.

Siksi emme ensi vuoden osalta esitä, että näissä muissakaan alvikannoissa palattaisiin niihin vanhoihin tasoihin, koska ensinnäkin valtiontaloudellisesti se verotulomenetyt on erittäin merkittävä ja vaikutus sitten mahdollisesti kuluttajahintoihin on erittäin epävarma. Senpä takia olemme tehneet nyt sen valinnan, että kun kuluttajien luottamusta tässä kaikin keinoin pitäisi pystyä vahvistamaan, niin se on syytä tehdä muilla toimenpiteillä, ja siinä nimenomaisesti keskiössä on tämä tuloverotuksen kokonaisuus. Ensi tiistaina, kun oman vaihtoehtobudjettimme julkaisemme, tulette huomaamaan, että sinne pieni- ja keskituloi-sille on hyvinkin mittavampi veronalennus kuin mitä nyt hallitus esittää. Näinhän me esi-timme jo tälle vuodelle, koska silloin voimme olla todella varmoja, että se myös siellä ih-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

misten kukkaroissa oikeasti näkyy ja sitä kautta antaa näille ihmisille mahdollisuuden pohdita, minkälaisia kulutustottumuksia jokaisella sitten on.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

20.00 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Pidän vielä yhden puheenvuoron tästä aiheesta kysyäkseni nimenomaan SDP:n edustaja Räsäseltä: Onko siis niin, että SDP vastusti tätä korotusta yleisen alv-kannan osalta 25,5:een, vastustitte sitä haluten nostaa sen vain 25:een, mutta nyt kun se on siellä 25,5:ssä, niin ette halua tiputtaa sitä kuitenkaan siihen aiemmin esittämääne 25:een? Ja onko niin, että kun olette vastustaneet myös näitä alempien arvonlisäverokantojen korotuksia — sen hintalappu oli teidän aiemmassa vaihtoehtobudjetissanne 281 miljoonaa, siis arvonlisäverokannan korotuksen perumisen — niin nyt uudessa vaihtoehtobudjetissanne ja jatkossa te sosiaalidemokraatit ette esitä, että nämä korotetut alv-kannat palautettaisiin sinne aiemmalle, alemmalle tasolle? Jos on näin, niin kiitän teitä, edustaja Räsänen, johdonmukaisesta ajattelusta, koska olen havainnut teidän ryhmässänne myös erilaista ajattelua sen suhteen, että populistisesti ratsastellaan edelleen niillä vaikeilla, siis monille meistä tällä puolellakin epämieluisilla veronkorotuspäätöksillä ja niiden perumisella, mutta sitten ei oltaisi kuitenkaan valmiita perumaan niitä, jos valtaan päästäisiin.

Eli onko niin, että SDP tai ehkä yksittäiset SDP:n edustajat ennemminkin ottavat nyt sen poliittisen hyödyn irti siitä, että hallitus on korottanut veroja, ja jättävät kuitenkin mainitsematta, että jos me saisimme päättää nyt uudelleen tai jos me saisimme päättää nyt, niin seuraavalle vuodelle niitä ei alennettaisi takaisin samalle vanhalle tasolle, vaan mentäisiin sillä korotuksella kuin se on hyväksytty jo tämän eduskunnan toimesta. Minusta tämä on todella tärkeä asia tuoda kansalaisten tietoon, että vaikka on vastustettu jossakin kohtaa hallituksen päätöksiä, itse asiassa liki jokaista hallituksen päätöstä tällä kaudella, niin te ette olisi kuitenkaan valmiit perumaan niitä, koska tässähän oli epäselvyyksiä, kun ensimmäisessä vaihtoehtobudjetissanne vastustitte pitkälti kaikkia säästöjä, työmarkkinauudistuksia ja sosiaaliturvaan kohdistuvia toimia ja sitten seuraavassa vaihtoehtobudjetissanne olittekin omaksuneet ne kaikki säästöt, leikkaukset, työmarkkinauudistukset osaksi omaa vaihtoehtobudjettianne, mutta siitä te ette hirveästi pitäneet ääntä. Sen takia haluan itselleni selventää ja ehkä niille, jotka lähetystä seuraavat, peruuko SDP näitä korotuksia, säästöjä, leikkauksia juuri siinä määrin kuin hallitus on niitä tehnyt vai tuleeko ehkä almun veron, pinnan kaksi, takaisin siitä kokonaisuudesta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

20.03 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Ollaan perimmäisten kysymysten äärellä. On todella aina täällä illan viimeisinä hetkinä hyvä keskustella näistä verotuskysymyksistä. Voi kai sanoa, että semmoinen veropoliittinen yksimielisyys täällä salissakin on siitä, että hyvä olisi, jos meillä olisi verotuksessa semmoinen yleisperiaate, että meillä olisi matalat verokannat mutta laaja veropohja, siis semmoisesta isosta kuvasta oltaisiin yhtä mieltä. Sitten siitä ollaan varmasti kanssa aika lailla yhtä mieltä, että ehkä enempi kulutuksen ja häittaverojen suuntaan kuin työn verotuksen suuntaan näitä veroja pitäisi viedä. Tämän tyyppisistä isoista linjoista täällä uskoakseni ovat samaa mieltä. Sitten varmaan kolmantena siitä, että verotus on myöskin ennakoitavaa, että semmoista poukkoilua ei tule. Nämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

ovat varmaan semmoisia isoja linjauksia, joista me kaikki ollaan yhtä mieltä ja sillä tavalla. Koska yhteiskunta tarvitsee verovaroja, niin meidän pitää se oikeudenmukaisesti katsoa.

Mutta sitten varmasti tulee näkemyseroja siitä, keneltä verotetaan ja mitä verotetaan ja onko verotuksessa progressiota kuinka paljon vai onko se jakoveron tyyppinen ja niin pois päin. Nämä ovat sellaisia asioita, jotka täällä salissa kyllä rupeavat jo jakamaan mielipiteitä. Ja se, mitä painotuksia on ja mitä kulloinkin on viisasta tehdä missäkin suhdannetilanteessa ja missä kohtaa niitä ollaan tehty. Sen takia on ollut todella mukava seurata tätä keskustelua, kun on arvotettu niitä asioita, mitkä tässä ovat nousseet pöytään ja mitä on tässä esityksessäkin. Tämä verotuksesta käytävä keskustelu siitä, meneekö tämä hintoihin vai ei ja onko tämä ennakoitavaa vai ei ja niin pois päin, on hyödyllistä. Minä luulen, että me jatkamme tätä keskustelua, kun vaihtoehtobudjetit tulevat esiin ja muissakin yhteyksissä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

20.06 Miko Bergbom ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitoksia edustaja Lylylle asiallisesta puheenvuorosta. Sinänsä lämpimästi kuuntelin sitä, kun mainitsitte, että työn verotus pidettäisiin matalalla ja sitten enemmän haittoja verotettaisiin, mutta sitten rupesin miettimään, että itse asiassa meillähan ovat nyt marginaaliverot tällä hetkellä pahimmillaan siellä tasoilla 58—59, ja nyt kun se lasketaan 52:een, siis yli puolet lisätuloista viedään veroina, pahimmillaan, niin se on teille niin kuin järjettömän suuri veronalennus rikkaille, vaikka heiltä verotetaan jatkossakin lisätuloista yli puolet pois. Tietysti on paikallaan käydä myös semmoista ihan periaatteellista keskustelua, että missä on se kohtuus, kuinka paljon valtio voi viedä yksittäiseltä ihmiseltä. Nämä ovat näitä arvovalintoja, niin kuin totesitte.

Jonkun verran kritiikkiä tässä keskustelussa nousi myös yhteisöveron alennusta kohtaan, etenkin keskustasta. Ymmärrän, että jotain kritisoitavaa pitää keksiä, kun omia ajatuksia ei ole. Mitä yhteisöveron alennukseen tulee, niin kyllä sille nähdään ihan positiivisia vaikutuksia, vaikka te ehkä sen haluattekin nytten kieltää. Tässä maassahan on aiemminkin yhteisöveroa alennettu, muun muassa silloin, kun demarit oli valtiovarainministeripuolueena, ja kiitos siitä, se oli varmasti ihan fiksu päätös. Sen seurauksenahan pitkällä aikavälillä sitten yhteisöverotuototkin kasvoivat.

Sitten voidaan tietysti kyseenalaistaa, olisiko pitänyt alentaa yhteisöveroa vielä enemmän. Katsotaan nyt vaikka Irlantiin, niin kyllähän sinne jostain syystä aika moni suuryhtiö haluaa hakeutua. Kyllä sillä veropolitiikalla on myös merkitystä sen osalta, mihinkä yritykset haluavat sijoittautua, missä ne verot sitten lopulta maksetaan.

Mitä tulee pieniin yrityksiin, niin kyllä siellä pk-yrityskentässäkin maksetaan yhteisöveroa — ihan noin niin kuin tiedoksi vaan keskustalle. Kyllä se yhteisöveron alentaminen tavalla tai toisella auttaa yrityskenttää. Mutta on toki totta, että ei se ole ainoa toimi hallitukselta, mitä tulee yrityksiin. Sittenhän pk-yrityksissä yrittäjät maksavat myös tuloveroa, jota tämä hallitus alentaa. Sekin on syytä ottaa huomioon. Toisaalta on tehty myös näitä ihan rakenteellisia uudistuksia, mitä tulee vaikka paikalliseen sopimiseen, jonka muutosta keskusta kyllä tuki, ja kiitos siitä. Sittenhän voidaan mennä nyt vaikka tähän henkilöperusteisen irtisanomisen helpottamiseen, joka nimenomaan koskettaa pk-sektorikenttää. Sekin vaikuttaa sinne. Eihän nyt puhuta vain yksittäisistä toimista ja voida ajatella, että siinä ovat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

kaikki hallituksen toimet, mitä tulee pk-yrityksille, vaan kyllä se on se kokonaisuus edelleen, mikä ratkaisee.

Sen verran piti vielä mainita tästä poukkoilevasta veropolitiikasta, että kyllä, se tietysti yrityksille voi olla semmoinen harmillinen, mutta sanoisin, että yrityksiä tässä maassa ehkä harmittaa lähtökohtaisesti enemmänkin jo se verotuksen taso, ei niinkään se, aleneeko nyt ensi vuonna alennetussa alvikannassa 0,5 prosenttiyksikköä alaspäin. Se tuskin on heidän suurin murheensa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Joona.

20.09 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Tuossa kun nyt vielä lähdettiin muistelemaan vanhoja, niin sekä tähän yleisen kannan nostoon 24:stä 25:een ja puoleen kuin myös sitten tähän silloisen kymppikannan nostamiseen 14:ään liittyen olemme esittäneet, millä tavoin tämä sama fiskaalinen vaikutus olisi ollut saavutettavissa toisenlaisilla verotoimilla — siis sama fiskaalinen vaikutus kuin mikä näistä kahdesta eri alvimuutoksesta tuli, joka on noin puolitoista miljardia euroa: millä tavalla sen olisi muuten voinut ihan siellä verotuksen puolella kerätä ja siten pitää nämä alvikannat toisenlaisina?

No, hallitus enemmistöllään nämä alvikannat säätä, ja ne ovat nyt voimassa. Niin kuin olen tässä todennut, niin näissä kantojen muutoksissa varsinkin alaspäin on se riski, että ne todellakaan eivät kokonaisuudessaan näy sillä ihmisellä, joka niitä eri tuotteita joutuu ostamaan, joita ne alvit sitten koskevat. Sen takia tässä valiokunnan mietinnössäkkin ihan yksituumaisesti yli hallitus—oppositio-rajojen totesimme, että tulisi välttää poukkoilevaa veropolitiikkaa. Toivon, että tämä viesti nyt todella yhteisesti täällä ymmärretään, ja senpä takia ainakin tästä linjauksesta me täällä pidämme kiinni.

Senpä takia olemme esittäneet, että nyt olisi järkevää paitsi valtiontalouden näkökulmasta myös ylipäättänsä veropolitiikan näkökulmasta pitää tämä 14 prosenttiyksikön arvonlisäverokanta ennallaan, mihin se on nyt sitten säädetty tämän vuoden alusta, ja mikäli haluamme, niin kuin ainakin me täällä sosiaalidemokraateissa haluamme, tukea kuluttajien ostovoimaa, tuoda ihmisille toivoa paremmasta, niin tehdään se sitten siellä tuloverotuksen puolella, jossa voidaan varmistaa, että tämäkin summa kohdistuisi huomattavasti järkevämmin. Samalla todella voitaisiin nostaa sitä arvonlisäverovelvollisen myynnin alarajaa sieltä 20 000:sta sinne 30 000:een, mikä nimenomaan sitten näkyisi kaikista pienimmillä yritysillä ja varsinkin sitten heillä, jotka mahdollisesti harkitsevat yrittäjäksi lähtemistä, jolloin sitten sen oman toiminnan saisi käyntiin ennen kuin mahdollisesti arvonlisäverovelvollisuus alkaa puremaan.

Tämän takia, siis johdonmukaisen veropolitiikan takia ja sen takia, että tämä positiivinen vaikutus siellä kuluttajan lompakossa on kyllä saavutettavissa paljon järkevämmin muilla veropoliittisilla toimenpiteillä, tätä linjaa kannattaisi kyllä hallituksenkin pohtia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

20.12 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia edustaja Räsäselä puheenvuorosta. — Edustaja Vigelius nosti aiemmin esiin juuri sen, että te olette tavallaan vähän keränneet rusinoita pullasta jatkuvasti tämän kauden aikana: ensin te kritisointe kaikkia hallituksen päätöksiä, sitten osan niiden kumoamisesta te viette vaihtoehtobudjettiin ensin vuodelle 2024, mutta sitten ne häviävätkin vaihtoehtobudjetista vuodelle 2025. Nyt luojä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

tietää, mitä tällä kertaa tapahtuu eli mitkä päätökset, joita te olette aiemmin kritisoinneet, nyt tällä kertaa eivät löydykään sitten kumottavina sieltä ensi vuoden vaihtoehtobudjetista.

Tietysti se, minkä selityksen annoitte juuri aikaisemmassa puheenvuorossanne, on semmoinen, että jos ajatellaan lempeästi, niin näin varmaan kyllä, mutta sitten joku voisi ajatella kyllä ilkeämielisestikin, että edustaja Räsänen Excelissäkin alkaisi olla hieman haasteita, että kun te olette tavallaan vastustaneet kaikkia hallituksen päätöksiä, niin jos joutuisitte joka vuosi etsimään näille kaikille korvaavat säästöt siellä vaihtoehtobudjetissanne, niin aikamoinen työmaa olisi, kun siellä olisi noin 1,2 miljardia yleisen alvikannan löytämiseen, sitten olisi noin 300 näihin alennettuihin, sitten puhumattakaan näistä sosiaaliturvaleikkauksista, joita monia ette tälle vuodelle enää esittäneet peruttaviksi. Jos nekin kaikki pitäisi löytää ja sitten nämä kaikki muut toimijat, mitä te olette kritisoinneet, niin aika kova työmaa siinä olisi. Joku voisi ajatella, että tosiaan olette tämmöistä osaoptimointia vähän harjoittaneet siinä, että ensin kritisoidaan, mutta sitten kun tulee paikka esittää oma vaihtoehto, niin sitä ei sieltä löydykään, koska ymmärrätte, että se on aika haastavaa. Kun joutuisi ne sadat miljoonat ja jopa miljardit eurot sinne löytämään vuodesta toiseen, niin haasteita alkaisi esiintymään. Mutta se on päivänpolitiikkaa, ja tietysti sitten, jos joskus valtaan nousette, joudutte näyttämään, miten te tekisitte paremmin ja miten etsisitte, sanotaan, kymmenen miljardin euron säästökokonaisuuden ilman, että siinä olisi mitään kritiikin aihetta oppositiolla. Tämmöistä tämä on.

Tsemppiä vaan teille vaihtoehtobudjetin laatimiseen, ja odotan kyllä erittäin innolla, kun se sieltä tulee. Toivottavasti siellä ei ole kaikkia kaameuksia, mitä aikaisemmilla kerroilla on ollut.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Joona.

20.14 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Te taisitte, edustaja Bergbom, tuossa puheenvuorossanne kuvata juuri sen, miksei tämä hallitus ole perunut niitä kaikkia asioita, joita edellinen oppositio vastusti. Miksei tämä hallitus ole todella kaikkia niitä asioita, joita edellisellä kaudella täällä oppositiossa ollessaan puolueet vastustivat, perunut valtaan päästyään?

No, jospa nyt otamme useamman esimerkin, niin taitaapi olla niin, että suurin osa lainsäädännöstä on edelleen sen mukaisesti voimassa, mikä aikaisemmin on säädetty. Tai jos me katsomme tätä valtion talousarviotakin, niin nyt kun ollaan näistä menoista oltu huolissaan, niin aika lailla ne menot ovat sillä tavalla edelleen, miten ne on aikaisemmin säädetty. Jos on oltu huolissaan esimerkiksi näistä lyhytaikaisista, kertaluontoisiksi tarkoitetuista menoista, että ne jäävätkin pysyviksi, niin taitaapi olla niin, että ne ovat edelleenkin pysyviä. Oletteko te niitä kaikkia muuttaneet? No, ette ole. Näinhän tämä aina menee. Ainahan jokainen seuraava hallitus rakentaa sen päälle, mihin edellinen hallitus on lopettanut. Eikä se poista sitä, ettettekö te olisi saaneet erilaisia asioita kritikoida.

Tässähän piilee tämä politiikan tekemisen taito. Aina kun ratkaisuja ollaan tekemässä, niin siinä kohdassa on oikeutettuakin vaatia oppositiolta vaihtoehtoa, ja joka kokonaisuuteen, mistä täällä olemme hallitusta kritikoineet, olemme tarjonneet teille vaihtoehdon, miten tämän asian pystyisi tekemään reilummin. Hallitus ei tietenkään näitä vaihtoehtoja ole ottanut kuuleviin korviinsa, eikä se mitään, teillä on kaikki oikeus siihen. Sen jälkeen kun asiat on ratkaistu, niin sitten keskitymme seuraavaan kokonaisuuteen, miten voisimme tar-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

jota teille paremman vaihtoehdon, jotta tilanne ei olisi niin huono kuin se nyt joiltain osin menee.

Kaiken tämän jälkeen, kun ynnäilen kaikki nämä muutokset, joita jälleen tähän ensikin vuoden talousarviokirjaan tulemme esittämään — ja todella tämän kokonaisuuden ensi viikon tiistaina julkistamme — kaikkien heidän osalta, joiden arkea tämän hallituksen päätökset ovat vaikeuttaneet, kaikkien heidän osalta tilanne paranee. Emme me ole missään vaiheessa todenneet, että yhdessä yössä kaiken käännämme takaisin siihen, mitä se ennen tämän hallituksen tekemisiä oli. Ei tietenkään. Sellainen ei ole mitenkään poliittisesti realistista tai mahdollista, mutta kaikkien näiden ihmisten tilannetta voidaan parantaa. Senpä takia uskallan nyt jo sanoa, että kun katson niitä kokonaisuuksia, niitä arvovalintoja, joita olemme tehneet, niin 95 prosenttia suomalaisista niillä valinnoilla, jotka SDP tulee esittämään, voittaisi enemmän kuin tällä hallituksen esityksellä. Siitä voin mennä takuuseen, että ne muutokset tähän ensikin vuoden talousarviokirjaan voidaan tehdä, jos niin halutaan. Tiedän, että hallitus omalla enemmistöllä oman esityksensä vie eteenpäin, mutta joka kerta niillekin valinnoille pystytään tarjoamaan vaihtoehto.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

20.17 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Räsäselältä ihan hieno väistö, ei voi muuta sanoa. — Otetaan nyt kantaa siihen, että tosiaan kaikkea tehtyä ei saa tekemättömäksi, se on kyllä myönnettävä. Otetaan nyt esimerkkinä vaikka surullisenkuuluista elpymisväline, minkä keskusta ja SDP osin oppositionkin tuella mutta ei perussuomalaisten tuella tässä salissa läpi vei, Etelä-Euroopan elvytyspaketti italialaisten ikkunaremontteihin, jolla Etelä-Euroopan taloutta elvytetään vielä tänäkin päivänä suomalaisten veronmaksajien rahoilla. Sitä emme saa tekemättömäksi. Se on taivaan tosi, että vaikka me mitä tehtäisiin täällä, seistäisiin päällämme ja kirjoiteltaisiin vaikka minkälaisia hallituksen esityksiä, niin elpymisvälinettä ei voi enää peruuttaa. Sellaista se on. Joitain päätöksiä ei voida perua.

Mutta jos katsoo perussuomalaisten vaihtoehtobudjetteja viime kaudella, niin esimerkiksi siellähän oli tiettyjä menosopeutuksia, joita on kyllä tuotu ja viety tähän hallitusohjelmaan ja viedään tälläkin hetkellä eteenpäin. Kohta päästään keskustelemaan eräästä maahanmuuttopolitiikan uudistuksesta, mikä liittyy juuri näihin, miten me muutamme politiikkaa ja mitä me silloin vaadimme oppositiossa. Kehitysapua vaadimme leikattavaksi. Sitä leikataan tällä hallituskaudella ennätysmäärä. Pakolaiskiintiöt: Me perussuomalaiset ollaan vaadittu, että pakolaiskiintiöjärjestelmä lakkautetaan, koska se ei ole mitenkään yleiseurooppalainen malli tai muutenkaan kovin tehokas tapa auttaa. No, se kompromissin seurauksena puolitettiin, mutta yli puolet lähti pakolaiskiintiöstä, eli sekin on saavutus sinänsä. Sitten on kotoutumistuen leikkauksia. Sitten on tietysti maahanmuuttopolitiikan täydellinen reformi perussuomalaisten myötävaikutuksesta syntynyt tähän hallitusohjelmaan. On kriminaalipolitiikan uudistukset. Yleisradio on lähtenyt kulukuurille. Ja työn verotuksen alennukset kritiikistä huolimatta ovat aika massiiviset ottaen huomioon edeltävät hallitukset. Tai no, jos ajatellaan vaikka polttoaineveron alennuksia, niin viime hallituksella tosiaan ei paljon veronkorotuksia ollut, ei siellä ollut menoleikkauksia, ei siellä ollut kyllä hirveän paljon veronalennuksiakaan, mutta siellä oli polttoaineveron korotus tosiaan ja sitten tietysti säädetty jakeluvelvoitelaki. Tämä hallitushan ensi töikseen alensi polttoaineveroa noin 170 miljoonalla eurolla, ja justiinsa eilen oli täällä 100 miljoonan euron vero-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

alennus lisää. Plus sitten tämä jakeluvetoilain uudistus, jossa jakeluvetoilteen nousu-uraa kevennettiin. Plus ajoneuvoveron perusveron alennus ja sitten tietysti tieliikenteeseen kohdistetut hankkeet.

Eli kyllä, muutoksia on tehty ja näin, mutta itse kritisoin enemmänkin sitä, että teillä on vaihe vaiheelta tippunut siellä vaihtoehtobudjetissa asioita pois. Niitä, mitä 2024 rakensitte sisään vaihtoehtobudjettiin, mitä tulee vaikka näihin sosiaaliturvan muutoksiin, ei kaikilta osin löytynyt enää vuoden 2025 vaihtoehtobudjetista, eli ne tippuvat asteittain pois sieltä. Ymmärrän sen, koska se vaikeuttaisi teidän työtänne, kun joutuisitte löytämään kompensoivat säästöt jostain muualta, mikä tekisi edustaja Räsänen työstä erittäin hankalaa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Joona.

20.20 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Tässä vaiheessa, kun tiedän, että ei tarvitse puhemiehen huomautella, niin todella kun käsittelemme täällä tätä alemman arvonlisäverokannan puolen prosenttiyksikön alennusta mutta se kun tietenkin vaikuttaa tähän kokonaisuuteen ja myös siihen vaihtoehtoon, jonka olemme tarjoamassa, on syytä ehkä hieman laajentaa keskustelua koskemaan myös monia muita tärkeitä asioita, jotka tähän samaan kokonaisuuteen liittyvät.

Edustaja Bergbom, käsittääkseni meidän tehtävämme on aina esittää ne vaihtoehdot tähän kirjaseen, joka on siis valtion talousarvio. Siksihän sitä kutsutaan nimellä vaihtoehtobudjetti. Ja kun hallituksen pohjaesitystä täällä käsittelemme, niin meidän teemme muutosehdotukset juuri tähän pohjaesitykseen niiltä osin, mihin olemme sitten halunneet aina siinä hetkessä kohdentaa. Kaikilla niillä muutoksilla, joita me olemme esittäneet, kaikkien heidän tilannetta, joiden arkea hallituksen päätökset ovat nyt eniten vaikeuttaneet, niillä meidän muutosesityksillä pystyttäisiin parantamaan. Mutta emmehän me ole missään vaiheessa sanoneet, että me yhdessä yössä kaiken sen korjaisimme, mitä tämä hallitus on aiheuttanut, tai että me sanoisimme, että käännämme nyt kellon huhtikuuhun 23 takaisin. Jokainen, joka politiikkaa vähänkään on tehnyt, ymmärtää, että eihän se ole realismia. Ainahan me rakennamme niiden päätösten päälle, mitä edeltävät toimijat tekevät, ja näin se politiikassa aina menee. Senpä takia edelleen uskaltaisinkin sanoa, että kun ensi tiistai tulee — ja toivon, että todella tutustutte sitten siihen vaihtoehtoon, jonka jälkeen sosiaalidemokraatit hallituksen budjettiin tarjoavat — niin niiden muutosesitysten mukaisesti todella yli 95 prosenttia suomalaisista voittaisi enemmän kuin tässä hallituksen esityksessä.

Arvoisa puhemies! Mitä tulee sitten vielä näihin aikaisempiin toimiin, niin todella, jos nyt sitten lähtisimme käymään läpi kaikkia niitä asioita, joita teidän edustamanne eduskuntaryhmä on sanonut, vastustanut tai ehdottanut siellä viime vaalikauden puolella, niin varmaan kohtuullisen nopeasti päätyisimme arvioissamme siihen, että aivan kaikilta osin ei varmaan ole mennyt niin sanotusti putkeen tai että ne kaikki olisivat toteutuneet tai että te olisitte kokonaisuudessaan johdonmukaisia olleet sille linjalle, jota te viime kaudella edustitte. Tämä on ihan ymmärrettävää, koska näin se koalitionhallituksessa sitten tuppaa käymään, että siellä jokainen hallituspuolue joutuu omaa linjaansa siihen aikaisempaan jollain osin aina tarkentamaan. Tätä on politiikka.

Arvoisa puhemies! Vielä tähän loppuun itse tästä esityksestä, jota käsittelemme: Todel- la kaikkien asiantuntijakuulemistenkin jälkeen minusta johtopäätös on selvä, eli tämä 140 miljoonaa euroa, jolla tässä nyt sitten kevennetään verotusta tämän alemman arvon-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

lisäverokannan laskemisella puoli prosenttiyksikköä, tämä veronkevennys [Puhemies koputtaa] kannattaisi ennemminkin käyttää sinne työn verotuksen keventämiseen, jolloin se helpottaisi [Puhemies koputtaa] nimenomaan enemmän sitä tavallista suomalaista.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kiljunen — hurraa!

20.24 **Kimmo Kiljunen sd:** Ei ole hurraa-puheenvuoro, vaan toivomus, että päästäisiin eteenpäin tässä asiassa. — Nyt tämä meni hyvin periaatteelliseen keskusteluun siitä, mitä eri hallituskausilla tapahtuu suhteessa aikaisempiin päätöksiin. Osaamme tietysti lukea sen, että valmistaudumme vähintään myöskin tässä puolentoista vuoden päästä oleviin vaaleihin, jolloin sitten ollaan uudessa tilanteessa. Tässä tietysti nämä puheenvuorot heijastavat myöskin sitä asetelmaa, kun hallitusohjelmia ruvetaan rakentamaan.

Soisin nyt tällä puheenvuorolla sen, että siirryttäisiin tuohon seuraavaan aiheeseen. Sen takia ainakin minä tänne saliin olen jäänyt istumaan.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.